

MINDSZENTI LAP

Előfizetési ár:

Egész évre 4 Korona
Fél évre 2 Korona
Negyed évre 1 Korona

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Weisz Ignác nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények,
előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

Hirdetéseket

és nyílt-téri közleményeket a kiadó-
hivatal jutányos ár mellett közöl.

Gazdakör.

A mostoha időviszonyok lépésről-lépésre üzik az emberiséget, hogy foglalkozása minden ágára keresse meg azon mód- és eszközöket, mikkel a nehéz megélhetési viszonyok közt sanyaru sorsán némileg is enyhítsen.

Ha végig tekintünk az életpályákon, miket egyes osztályok a társadalomban képviselnek, be kell látnunk, hogy a mai viszonyok közt legsújtottabb a kiscgazda elem.

Kevés föld, évről-évre silány termés, rosz gabonaárak, magas adó, kellő hitel hiány. Ezek ama lidérczek, melyek nyomása alatt a gazdaközönség, különösen a kiscgazda sinlődik.

A gazdaközönség nehéz helyzetének könnyebb elviselhetése céljára alakult az „Országos Gazda Kör.” E célból alakulnak a községekben a fiókkörök, a gazdakörök.

E köröknek nem az a célja, hogy eszmét cseréljenek, doktrinároskodjanak, hanem hogy tegyenek, kikeressék azon eszközöket, miknek felhasználásával jól és célszerűen oszthassák be gazdaságukban mindazt, mit tenniük a körülmények indikálnak.

E szerint az „Országos Gazda Kör”, mely fő- és székvárosunkban székel, a megalakult provinciális gazdaköröknek megadja az utasítást a különféle termények előállítására, a termények minél hasznosabb értékesítésére, olcsó hitel megszerzésére megadja az utasítást nemcsak, de mindezt ő maga eszközli is. Szóval a gazdaközönség a Gazda Kör segítségével nem áll elszigetelten, nem tájékozatlanul, hanem háta megett áll egy hatalom: az „Országos Gazda Kör”, mely elég hatalmas arra, hogy a kiscgazdákat kétségeikben felvilágosítsa, törekvéseikben támogassa.

Ha valahol helyén van egy Gazdakör, úgy életfeltétel az községünkben.

Itt ránk fér az erkölcsi és anyagi támogatás egyaránt, mert kicsi a határunk, gazdálkodásunk nagyon is egyoldalú; buza, buza s ismét buza,

a földmivelésen kívül az ipar egyébb ágai teljesen hiányzanak nemcsak, de azok iránt érzéketlenek s hidegek vagyunk. Alakítsuk meg tehát Mindszenten is a gazdakört, hogy tepsedt gazdaságunkban a vér felfrissüljön.

Politikai és társadalmi körünk van bőven. Jó! ez is kell, de a létfontartási ösztön, a létért folyó küzdelem azt javálja, hogy a Gazda Kört haladéktalanul megteremtsük. Községünket földmivelő nép lakja. Kell, hogy jövő felboldogulását ne a politikai vagy társas, hanem a „Gazda Kör”-ben keresse.

Ifjusági egyesületek.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter körrendelet adott ki, melyben a tanítósnak nagy melegséggel ajánlja figyelmébe az ifjusági egyesületek ügyének ismételését.

Alapítsanak a népiskolából kikerülő ifjuság erkölcsi és szellemi fejlődésének védelmére hivatott egyesületeket.

A tanfelügyelőkhöz intézett körrendeletében Wlassics miniszter kifejti, hogy a tervszerűen tizenkét éven át szervesen kapcsolt népoktatásból lép a tizenötödik életévét betöltött ifjuság az életbe.

Ámde sajnos tapasztaljuk, hogy ilyen gondos és tervszerű népnevelésnek az ifjuság tulnyomó részénél még sem mutatkozik hosszantartó és az életben is nyilvánuló hatása.

Az ifjuság éppen abban a korban lép ki az iskolából az életbe, amidőn legfogékonyabb a jóra és roszra egyaránt; az utóbbi behatások pedig sokkal gyakoribbak és csábítóak, semhogy azoknak az ifju tartosan ellenállani képes volna.

Bekövetkezik az erkölcsi lazulás, számtalan esetben a maga vészes következményeivel.

A kispiskolában nyert ismeretek nem vésődnek mélyen a gyermek lelkébe; néhány év a tanköteles koron tul az isme gyenge talaját teljesen meglazítja.

Ezek a szempontok indítják Wlassics minisztert arra, hogy a tanfelügyelők figyelmét erre a térre irányítsa.

Minden tanfelügyelőt felhív a miniszter, hogy hasson e tekintetben is buzditólag a tankerületében lévő állami iskolák tanítói

karára s szólítsa fel őket, hogy mindenütt, a hol a helyi viszonyok kedvezőek, igyekezzenek az ifjusági egyesületeket a népiskolából kikerült ifjuság bevonásával okosan és tervszerűen megalakítani.

Fő célja legyen az ilyen egyesületeknek az ifjuság értelmi körébe illeszkedő népszerű előadások és felolvasások által főleg a hazafias szellem és erkölcsi élet ápolása, a közhasznú ismeretek népszerű, tehát egyszerű és világos terjesztése.

Hogy mi legyen ezen előadások és felolvasások anyaga, ezt a helyi viszonyok figyelembe vételével az állami tanítók legjobban tudják kiválasztani, csak azt hangsúlyozza a miniszter legnyomatékosabban, hogy az ifjusági egyesületek köréből minden felekezeti avagy politikai kérdés, még a legcsekélyebb vonatkozásban is kizárandó.

Nemcsak a kedély nemesítése, hanem az egyesületi élet vonzóvá tétele céljából be kell abba vonni a nemesen szórakoztató foglalkozást is.

Tehát dallos kör alakítása, vonzó szini előadások rendezése, mind alkalmas eszközei az egyesületek felvirágoztatásának.

Az állami iskolákban szervezett ifjusági könyvtár szintén egyik hathatós eszköze az ifjusági egyesület sikeressé és vonzóvá tételének.

A szervezet legyen minél egyszerűbb. Szükséges ugyan, hogy az egyesületnek legyenek alapszabályai, melyek szerint a maga dolgát rendezi, de ezen szabályok ne rójanak az ifjuságra anyagi terheket, s ne akadályozzák őt a napi kereset munkájában.

A sikert az is biztosítja, ha a helyi hazafias művelt társadalom érdeklődését sikerül a tanítóknak megnyerniök.

Kijelentem — mondja a miniszter rendeletében — hogy mindazon tanítókat, a kik az ifjusági egyesületek szervezése és vezetése körül kiváló érdemeket szereztek, jutalomban fogom részesíteni.

De legfőbb jutalma lesz a határán, tehát hivatalos kötelességén tul is tevékenykedik a magyar nemzeti állam jövőjének, boldogulásának, a magyar nemzeti társadalomnak kialakításának biztosítására.

Lehetetlen, hogy az ifjuság, a mely a fejlett korban azt látja, hogy az ő tanítója az iskolán tul is szeretettel, gyámolítással foglalkozik vele, hálás érzelmekkel ne viseltessek tanítója iránt.

Az ifjusági egyesületek szervezkedésének és alakításának megkönnyítése céljából mellékel a miniszter egy ilyen egyesületre vonatkozó alapszabálytervezetet.

Vegyések.

— **Gyűlés.** Folyó hó 14-én tartja ülését a megyei központi választmány, hogy az országos képviselő választók ideiglenes névsorát összeállítsa.

— **Ünnepély.** Folyó hó 11-én ünnepelte a tanuló gyermeksergét évfordulóját az 1848—49-iki nagy napok: a sajtószabadság, az egyenlőség, testvériség és szabadság megszületésének. Jelzett napon reggel 8 órakor ünnepélyes isteni tiszteleten voltak a gyermekek, s miután tanítóik megmagyarázták nekik a nap fontosságát, egész nap szünetet élveztek.

— **Hozzájárulás az átkelési utszakasz építéséhez.** Csongrádvármegye törvényhatósága leiratot intézett Mindszent községhez, hogy az átkelési utszakasz kiépítési költségének fele részét: 46091 korona 77 fillért folyó évi január 1-től számított 5%-os kamattal együtt július 1-ig a vármegyén fizesse be. E felhívásnak Mindszent község valószínűleg nem fog megfelelni, mert a község az 50%-os fizetési hozzájárulásba csak úgy ment bele, ha a vásárhelyi ut is kiköveztetik, a mi ez időszert tervbe sincs véve, továbbá ha a község kizárólagos vámszedési jogot nyer. Természetesen a község ez utóbbit sem nyerte meg, tehát az átkelési utszakasz kiépítési költségeihez sem fog hozzájárulni.

— **A tejszövetkezet megalakult.** Folyó hó 7-én a községháza tanácstermében mintegy hatvan tehéntulajdonos jött össze a tejszövetkezet megalakítása céljából. Galambos Sándor földbirtokos ismertette a tejszövetkezet hivatását és óriási hasznot hajtó voltát. Majd felsorolta a mindszenti tejszövetkezethez szükséges gépeket és felszereléseket, melynek beszerzési ára 1200 koronát tesz ki. A jelen volt tehéntulajdonosok egyhangúlag kimondták a megalakulást és a szövet-

kezethez szükséges beszerzések eszközzésével az előkészítő bizottságot bízták meg.

— **Szellemidézés.** Még ez év elején történt, hogy Gál Boldizsár tanyai lakos istállójába százával jártak az emberek, de különösen az asszonyok, szellemidézésre. Az istálló szénatartójába bujdosott a szellem, melyre ráfógták, hogy az elhalt öreg gazda szelleme. Ebbeli hitüket rendkívül megerősítette az, hogy a szellemhez intézett kérdéseikre kopogtatásban választ kaptak. E szellemidézésről, feljelentés folytán, értesülést nyert a hatóság is, s a nyomozást megindította, melynek eredménye is lett, mert kiderült, hogy a gazda 13 éves János fia bujt el a szénatartóba és a kérdésekre ő kopogtatott. A csendőrség egyebet nem tudott kideríteni, de beszél, hogy a gyermeket a szülők bujtatták el ott és hiesztelték, hogy az apjuk szelleme jelent meg, mert a gyermekei között történt birtokfelosztással nincs megalapozva.

— **Falopás.** A vasuti pályafelügyelő egy napon arra ébredt, hogy a vasuti töltés mentén ültetett szép jegenyefákat valaki megdézsmálta, tövestől kiásta. Kiküldött hát két megbízható detektívét a tolvaj kipuhatólására. És azok sikeresen működtek, mert a fatolvajt egy tanyai gazda személyében megcsípték. Az ügy nem került a bíróság elé, mert a halálra íjedt atyafi 34 korona kártérítéssel megszabadult a biztos dutyitól.

— **Műjéggyár Vásárhelyen.** Mint értesülünk, Vásárhelyen a Bauer-féle malom műjéggyárt állított fel oly nagy üzemmel, hogy a környékbelieket is bőségesen ellátják tiszta ártézi vízből készült műjéggel.

— **Felülfizetés.** A márczius hó 23-án tartott purim-bál rendező-bizottságának kezeihez Steinfeld Dávid ur utólagosan 2 koronát, mint felülfizetést adott át, mit a bizottság ez uton nyugtat.

— **A sorozás községünkben** f. hó 24. és 25-én fog megtartatni.

— **Pálinka.** Lapunk múlt számában megírtuk, hogy egy Jaksa István nevű egyén Molnár Antal I-ső osztályu tanulót pálinkával leitatott. Az illető osztálytanító feljelentése folytán az előjáróság ez ügyben vizsgálatot indított, de mint értesülünk, Jaksa István nevű egyént nem tudnak az egész községben felfedezni.

— **Halászati tilalom.** Folyó hó 1-én kezdődött a halászati tilalom, mely szerint a halszaporodás érdekében nem szabad pontyot, süllőt, csukát és kecségét árusítani, csak olyanokat, melyek mellett bizonyítvány van, hogy álló, bekerített vízből valók.

— **A megyei pénztárak államosítása.** A belügyminiszter leiratban értesítette a törvényhatóságot, hogy a megyei gyám és házipénztárakat, valamint a számvevőségeket, a törvény rendelkezéseinek megfelelően, 1903. január elsejétől kezdődőleg a kir. pénzügyigazgatóságokhoz osztja be. Valószínűleg csak egy pénztárnok lesz, a személyzet többi tagjait pedig a pénzügyigazgatósági számvevőséghez sorozzák be olyan fizetéssel, amelyet most élveznek, de szolgálatidejüknek megfelelő ranggal.

— **Bajok a vásárhely—szent-miklósi vasut építésénél.** Alighogy megkezdődött a vásárhely—makó—nagyszentmiklósi vasut építése, máris kellemetlenségek adták elő magukat. A vállalat ugyanis amiatt, hogy az érdekelt földtulajdonosok mindenikével nem tudott egyezsége jutni a szükséges területek kisajátítását illetőleg, a töltésmunkálatot csak kisebb arányokban kezdhette meg s egyelőre csak 100—200 munkást fogadhatott fel. A munkások azonban nagy tömegben, mintegy 2000-en vonultak ki a helyszínére s követelték a munkát úgy, hogy csak nagy nehezen lehetett őket a helyzetről felvilágosítani s türelemre bírni. A munkások között egyébiránt nagy elégtelenséget és zugolódást kelt azon körülmény is, hogy a vállalat a föld-

TÁRCZA.

MEMENTÓ MÓRI.

Örzi, a gazdasszony, lábujhegyen lopódzott az ajtóhoz, egyik fülét a kulcsjukhoz tartotta, besandított félszeggel és úgy amint jött, lassan visszament az előszobába, hol egy kopottas külsejű fiatalember várakozott.

— A ténsur itthon van, de ne tessék most háborgatni, mert ma reggel megparancsolta, hogy senkit se eresszek be hozzá, mondta kötényének a csücskével babrálva.

— De mikor okvetlen beszélnem kell vele! Jelentsen be hamar! — türelmetlenkedett a fiatalember.

— Jaj, kérem, nem lehet! Hiszen tudja már, hogy milyen a mi gazdánk. Ha meg szegnénk a parancsát, rögtön elzavarna a háztól.

— Mondom, hogy beszélnem kell vele! — ismétli kigyult arczal a vendég.

— Akkor menjen be hozzá maga, én ugyan be nem jelentem, szólt félénken Örzi, és sarkon perdülve ott hagyta az erőszakos embert.

Kéry Miklós, a dussgazdag agglegény valami ujságot olvasott, mikor egyszerre halk kopogás zavarta meg szórakozásában.

— Ki az? kérdezte nyers hangon, tekintetét az ajtóra szögezve.

— Én vagyok bácsi, szólalt meg ki-vülről egy ismert hang, mire felnyilt az ajtó és Kéry Kálmán, az öreg ur unokaöccse s egyszersmint nevelt fia belépett.

— Bocsánat bácsi, hogy zavarom . . .

— Semmi bocsánat, vágott szavába az öreg, hát mi a baj?

— Nagy baj van, kedves jó bácsikám — sóhajtott Kálmán, nagy beteg a feleségem, a két kislányom meg már tiz nap óta himlőben fekszik!

— Himlőben? hm! . . . Hát doktor vagyok én? Hát segíthetek én a bajukon?

— Igen, édes bátyám, csak is ön az aki segíthet. Nincs módom rá, hogy doktort hívjak, hogy doktort hívjak, hogy a patikára költsek. Nagyon szépen kérem, adjon elsejéig 10 forintot, lássa nincs kenyér a háznál s hideg szobában vannak az istenadták.

— Tiz forintot? Hm, hm! . . . Honnan vegyek én most tiz forintot? Hát kincses bányá vagyok én, vagy bankár, avagy bankócsináló? Hányszor adjak még pénzt? Hát nekem ki adott? Nincs nekem hallod, egy fityingem sincs! Egyébiránt eleget adtam már. Nem elég, hogy a kétszáz forintos váltótodat kifizettem? kiabált az öreg szörnyen hadonászva.

— De kedves bátyám, csak elsejéig kérem.

— Ahán! elsejéig, itéletnapjáig! Fizet-

tél te már vissza csak egy krajczárt is amit adtam?

Kálmán szótlánul, lesütött fővel állott a szoba közepén. Érezte, hogy bátyjának igaza van. De mikor abból a harmincz forint havi fizetésből olyan keservesen lehet megélni családos embernek. Oh, ha a jó isten egyszer megsegíti s a hivatalában előléptetik, majd másképp lesz minden.

Ujra szólni akart, hogy kiengesztelje az öreget. Hisz ha ő nem segít rajta, mi lesz azokkal a szegény gyermekekkel.

A mint felnyitotta a száját, megint fel-fortyant az öregember.

— Nincs! nincs! Nem vagyok én isten s milliomos, hogy örökkön örökké pénzzel béleljelek.

— Atyám, csak most egyszer, egyetlen egyszer! Nem tudok hová lenni, kihez folyamodni! Szegény feleségem már majd kisírja a lelkét a beteg ágyában.

Az öreg embert nem hagyta békén a démon. Most jó alkalma volt egyet csipni ezen a nyavajás népségen.

Ugy kell nekik, mért esküdtek meg bolondjába, semmire, csupa szerelemre.

— Ejnye, ejnye, ez elkényeztetett nagyságos asszony. Hát már nem éri be a szerelemmel. Próbálja csak gyógyuljon meg az édes csókoktól . . . És gyógyítsa meg vele a pereputyját is! . . .

köbméterének feldolgozásáért csak 16—18 fillért fizet, látva a nagy munkakinálatot, holott ezért máskor 28—36 fillér díjat fizettek. Ilyen körülmények között az átlagos napi kereset alig megy rá 1 koronára. Szóval az építésnél még zavarokra is lehet számítani, ha kellő tapintatossággal és előrelátással nem járnak el.

— Zsebtolvajok. Tegnap a vásárbán négy vásárhelyi zsebtolvaj működött. Azonban rajta vesztettek, mert egyet a csendőrség elfogott, a többi elmenekült.

— A kis béres halála. Boros Jakab dr. szegvári községi orvos a napokban telefonjelentést tett a szegedi kir. ügyészségnek, hogy községében egy Magyar Pál nevű, 16 éves béresfiú gyanus körülmények közt meghalt. A fiú B. F. vagyonos szegvári birtokos szolgálatában állt, s halála előtt pár nappal betegen menve haza a szüleihez elpanaszolta, hogy gazdája megverte. A fiú 2 nap betegeskedett, harmadnapra meghalt. A fiú előadása szerint gazdája egy éjjel bement az istállóba, meggyőződni, vajon kellően vigyáz-e éjjel is a kis béres a ház környékére. A béresfiú éppen aludt és ez a birtokost olyan dühbe hozta, hogy a gyereket kivonszolta az udvarra és a fejét addig verte a kocsikerékhez, míg csak bezuzott fejjel, eszméletlenül össze nem roskadt. Másnap a fiú megszökött a gazdájától, hazament panaszával, betegen. Egyre betegbb lett, orvost is hívtak hozzá, de az sem segíthetett a baján. A kis béres szombaton délben hirtelen meghalt. Boros Jakab dr. községi orvos megállapította, hogy a fiú a szenvedett súlyos sértésekben pusztult el. A kir. ügyészség az ügyben már elrendelte a vizsgálatot és a kis béres hullájának felboncolását. A följelentett birtokos bevallotta, hogy a béresfiút ő verte meg, de azt adja okul, hogy a fiú kiakarta rabolni, ezért fenytette meg. Mikor megtudta, hogy a szerencsétlen béresfiú meghalt, fel-

kereste szüleit és ajánlatot tett nekik, hogy nyugodjanak bele a dologba és akkor kifizeti a gyógykezelését meg a temetés költségeit. A szülők, persze visszautasították az ajánlatot és feljelentést tettek a gazda ellen halált okozó súlyos testi sértés miatt.

— Krajczár és fillér. A közönség még mindig nem szokott a koronában és fillérben való számíthoz s nemcsak a közbeszédben, hanem az üzleti forgalomban is még egyre jár a forint és krajczár. E visszás állapot megszüntetése érdekében a kormány arra határozta el magát, hogy bevonja a forintosokat s a husz- és kétfilléreseket; e két utolsó pénzdarab ugyanis még mindig hatos és krajczár gyanánt szerepel a forgalomban. Viszont ötfilléres bronzpénzt fognak a kormányok kibocsátani s később, ha majd hozzászokik a közönség a koronaértékben való számíthoz: kétkoronás ezüstpénzt is.

— Országos vásár. A szentesi szent-György napi országos vásár folyó hó 19-én veszi kezdetét a jószágvásárral, melyre vészmentes helyekről sertések is felhajthatók. A vásár, mint rendesen, 3 napig tart.

— A vasúti szerencsétlenségek megakadályozása. Marconi a drótnélküli táviratozást a vonatösszeütközések megakadályozására akarja felhasználni. A nagy feltaláló azt kívánja, hogy minden mozdonyvezető fülkéjében egy drótnélküli táviróállomást rendezzenek be, mely 800 méternyi távolságra hatna s így gépiesen jelezné, hogy más vonat is van a pályán. Ha e módszer beválik akkor a balesetek tényleg elkerülhetőkké lesznek.

— Kereskedők a könnyelmű adósok ellen. A szegedi kereskedők a múlt héten azon tanácskoztak, mi módon lehetne védekezni a könnyelmű adósok ellen. Az egyik kereskedő azt az életrevaló eszmét vetette fel, hogy az olyan adósokról, kiken még törvényes uton sem lehet behajtani a követelést, könyv vezetessék.

Hallgasson! . . . Ne gunyolódjék! . . . rivalt az öregre Kálmán, neki bősülve a dühtől meg a keserüségtől.

— Mit, te még megleckéztetsz? Itt a lakásban, a hol senki sem vagy?! . . . Takarodj előlem te hitvány, ordított a megbontott vénség, színéből kikelve.

A szerencsétlen fiatal ember rá sem nézett többé, megfordult és kirohanó, mintha égne talpa alatt a föld ebben a házban, ahol a megtévesztült részvétlenség lakik.

Néhány nappal öregebb volt már az öreg Kéry Miklós, mióta ez a dolog történt. Elmúlhatott vagy egy hét azóta.

A porcelán kályhában igen vigan lobogott, pattogott a tűz. A vasszivű aglegény kényelmesen pipázgatott nagy karszékében a az utcára nyíló egyik ablak mellett.

Halottas menet közeledett arra.

Az utca közepén egy paraszt kocsit haladt. A hátulsó ülésen egy fiatal pár borult egymás nyakába. Az asszony sirt, a férfi vigasztalta. Előttük a halottas kocsi, rajta egy kicsike koporsó, melynek hamuszínre festett oldalára ez a név volt felírva fekete betűkkel:

„Kéry Irénke, élt 3 évet.“

— Hát csakugyan meghalt! Mormolta magában, nem volt orvossa, nem volt orvosossága.

Másnap nevenapja volt s a levélhordó már korán reggel bekopogtatott hozzá egy

csomó üdvözléssel, melyek közül először is egy gyászos keretű levél után nyult. Kálmán írását ismerte meg rajta.

Nem haragszik hát, gondolta magában, De azért remegett kezében az olló, a mint a borítékot felvágta. Aztán megigazitotta orrán az aranyfoglatu szemüvegét.

Az üdvözlő sorok helyett ezt a két szót sikoltotta feléje az üres papiros:

„Memento mori!“

— Memento mori! ismétlé az öreg s érezte, hogy szívére fut minden csepp vére. A nagy karszék hirtelen újra elkezdte vele forgó játékát. A falon a képek megelevenültek s egyre sirtak, jajgattak, kacagták fülébe, mintegy korus: „Memento mori!“

A szék, a föld, az egész világ forgott, keringett az öreg emberrel, mindig jobban, mindig sebesebben, mindaddig, míg eszméletlenül ki nem bukott belőle a földre. Nagyot puffant a padozaton, üvegesedő szemei előtt ez a két szó rezgett: „Memento mori!“

Aztán egyet rugott még utoljára s azal lelökte az előtte levő kis asztalkát, melyről szanaszét szóródtak a felbontatlan üdvözlő levelek.

Azok már nem mondhatták el neki többet, hogy az Isten éltesse még számos éveken át.

— Utazás zsákban. Klansdigger Márton gépész ugyancsak veszedelmes dologra vállalkozott. Egyik barátjával ugyanis 300 dollárba fogadott, hogy Kansas Cityből Chicagóig zsákba varrva mint teher-áru teszi meg az utat. A vállalkozó embert be is varták egy zsákba s föladták a zsákot, amelynek tartalmául burgonyát mondtak. Harmadnapra érkezett meg a burgonya gyanánt utazó ember Chicagóba, ahol már türelmetlenül várta egyik barátja. A vonat ugyanis közel 24 órát késett. A zsák fölágasakor félholtan került ki belőle a merész utazó. Mikor ugyanis bevarrták, csak egy kvart vizet és két font száraz süteményt vett magához. A víz azonban már az első nap elfogyott, a süteményt pedig nem ehetette a gyötrő szomjuság és a fullasztó levegő miatt. Bizonyosan nem lesz kedve még egyszer megismételni ezt az utazást.

— A vidéki közönség egyrészének tájékozatlansága következtében még mindig nagy számmal érkeznek Budapestre 4 filléres levelezőlapok, melyek 1 filléres pótdíjgyel nincsenek ellátva s ennek folytán a kézbesítés alkalmával csak pótdíjjal megterhelve kézbesíthetők. Az ebből származó kellemetlenségek és kezelési nehézségek megszüntetése céljából ezton is felkérik a közönség, hogy a 4 filléres régi kiadású levelezőlapokat a postára adás alkalmával 1 filléres pótdíjgyel saját érdekében okvetlenül lássa el.

— Meddig aludjunk? Manassein orosz orvos-tanár e tekintetben néhány jó szabályt állított föl. Ami az újszülötteket illeti, úgy arról kell gondoskodnunk, hogy alvásukat se szándékosan, se véletlenül ne szakítsuk félbe, se mesterségesen meg ne hosszabbítsuk. Életének első 4—6 hetében naponta 2 órán át kell a csecsemőnek ébren lennie; 1—2 éves gyermeknek naponta 16—18 órai alvásra van szükségük;

2—3 éves gyermekeknek . . . 15—17,

3—4 „ „ . . . 14—16,

4—6 „ „ . . . 13—15,

6—9 „ „ . . . 10—12,

9—13 „ „ . . . 8—10

órát kell aludniok. Az átmeneti korban, midőn a gyermek ifjúvá, hajadonná serdül, az az alvás idejét kissé meg kell hosszabítani: ezen időszak végével az alvás tartama ismét 7—9 órára rövidíthető meg. A növekedési időszak befejezésével, tehát a 19—20 életévben célszerű a napi alvásidőt 6—8 órára korlátozni. Az érettebb korban — 25, sőt 45. évig — szükség esetében 5—7 órai alvásidővel is beérhetjük, mindenesetre csak teljes jólét közepette. Ami az öreg embereket, aggodat illeti, ezeknél az alvás tartamát célszerű a testi és szellemi állapotuknak megfelelőleg szabályozni a szerint, amint az normális vagy többé-kevésbé lefokozott. De ha alvásszükségletük még oly nagy is, lehetőleg ne szenteljenek alvásra napi 10 óránál többet. Csupán nagy elgyengülésnél alhatnak naponta legfőlebb 12 órát, akkor sem egyhuzamban, hanem megszakítással. A fő alvásidő természetesen éjjelre, a rövidebb délutánra esik. Sohasem feledjük, hogy a szervezet ártalmakhoz is hozzászokik. Ha az ember tovább alszik, mint a mennyit a szellemi és testi nyugalma megkíván, ebből első sorban a kellő gyakorlat hiánya miatt a testi és szellemi erő csökkenése következik be, másodsorban pedig a szervek rendestől eltérő táplálkozási állapotra szoknak rá.

minek következtében ezek tevékenysége éber állapotban gyengül.

— Ötvenéves jubileum. A jubileumok korszakában nem hagyható figyelmen kívül egy nevezetes mozzanat, a mely Magyarországon mai gazdasági fejlettségének ugyszólván fordulópontját képezi; — ez pedig a legelső gőzcséplőgépeknek 50 évvel ezelőtt történt meghonosítása Magyarországon. 1852-ik évben szállította ugyanis Clayton & Shuttleworth lincolni világhírű gépgyár a legelső gőzcséplőgépet ide Magyarországra, mely gépezet még ma is megvan s 1900. évben dolgozott utoljára. — Ezen új cséplési rendszer terelte az itteni gazdálkodási viszonyokat azon új üdvös irányba, a melyen az mai fejlettségének modern színvonalára emelkedett. Mielőtt ezen gép be lett vezetve Magyarországon, a learatott gabona betakarítása itt sok nehézségbe ütközött, sőt némely évben az még a következő termésig is elhúzódott. A termésnek ily hosszú ideig a szabad ég alatti maradása, — kitéve az idő viszontagságainak, a rovarok, egerek és férgek pusztításait, azt nagyrészt megdézsmálta s a termelőnek nagy károkat okozott. — Mennyire megváltozott ezen gyarló állapot a gőzcséplőgépek meghonosításával kivált ma, — a midőn alig létezik község vagy vidék, a hol gőzcséplő gépek ne dolgoznának, melyeknek igen tekintélyes része Clayton & Shuttleworth gyárából került ki, a mely cég, a kezdett nehézségeinek leküzdése után, általános és feltétlen bizalomban részesült Magyarországon, s ezt magának a mai napig is megőrizte. Karöltve a gőzcséplő gépekkel terjesztette itt Clayton & Shuttleworth az egyéb gazdasági gépeket és eszközöket is s elsőrangú mintaszerű gyártmányai a feltétlen bizalmat Magyarországon is szilárd alapokra fektették. — 1858. évben a Clayton & Shuttleworth cég Budapesten egy állandó telepet létesített itt fekvőségeket szerzett és egy nagyobb szabású javítóműhelyt rendezett be, a mely egyike a magyarországi nyeresztermények s anyagok rendszeres fogyasztóinak. A bécsi gyár nyers vas- és faanyagainak jelentékeny részét szinte Magyarországon szerzi be, mely egyértelmű azzal, hogy nemcsak szolid elismert gyártmányait bocsátja a gazdaközönség rendelkezésére, hanem kölcsönösen Magyarországra fa- és vas-termékeinek fogyasztója.

Erdélyi Kárpát-Egyesület.

736/671/1902.

Tek. Hám János áll. isk. ig. urnak

Cs.-Mindszent.

A küldött 21 kor. 10 fillér gyűjtést megkaptuk és hazafias köszönetet mondunk a jótékony cél érdekében hozott szives áldozatért.

Kolozsvár, 1902. április 1-én.

Hazafias üdvözlettel

Br. FEILITZSCH ARTHUR

orsz. képv. elnök.

RADNÓTI DÉNES

főtktár.

Felelősszerkesztő és kiadótulajdonos

Weisz Ignác.

Kertész Mórnak

10 darab mindszenti takarékpénztári részvénye eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt e lap kiadóhivatala.

Értesítés.

A t. közönség becses tudomására hozom, miszerint Schönfeld Testvérek uraktól a

PHÖNIX

biztosító-társaság mindszenti ügynökségét átvettem.

A kiknek ezen intézetnél biztosításuk van, avagy tűz-, jég-, baleset- és életbiztosítást kedvező feltételek mellett óhajtanak kötni, nálam jelentkezhetnek.

Tisztelettel

KARASZKA KÁLMÁN,

áll. tanító.

Lakás: Tary Endre-féle ház.

EGY

jól irni és olvasni tudó fiu

t a n o n c z n a k

a helybeli nyomdában felvétetik.

Hirdetések felvétetnek lapunk kiadóhivatalában.

Előkelő bevásárlási források:

Új! Aranyozó, melylyel mindenki azonnal moshatóan újra aranyozhat: tükör- és képek-teszt, szobrot, virágasztalt, templomszillart stb. — Egy üveg ecsettel 80 kr. 1/2 literes üveg 1.50, 1/4 literes nagy üveg 3 frt. — Sport-cikkék, gyermek-játékszerek, háztartási- és ebédő asztali-kellékek utazás- és betegápoláshoz való tárgyak felől nagy képes árjegyzéket bérmentve küld

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, IV., Kristóf tér.

BUTOROK a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók úgy készpénzért, mint részletfizetésre

Ehrentreu és Fuchs Testvérek-nél

Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrássy-út közelében.)

☛ Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. ☛

NÖTHLING VILMOS magkereskedőnél

Budapest, Calvin-tér 9.

kaphatók a legjobb gazdasági, konyhakereti, vetemény- és virágmagvak. ☛

☛ Árjegyzék ingyen és bérmentve. ☛

Kérjük csak **Neustein Fülöp** csuk-rozott hashajtó-pirulát, melyek évek óta kitűnőnek bizonyultak és előkelő orvosok által könnyű hashajtó- és feloldó-szerül ajánlatnak. — Egy doboz (15 pirula) 30 fillér.

Minden gyógyszerertárban kapható.

Neustein-féle gyógyszerertár. Bécs, I., Plankengasse 6.

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag R. B. 86967. sz. Gyógyít mellet: köszvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fülzúgás, nehéz halás, epilepsia, idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, aki 86967. sz. készülem által legtegyebb 45 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzt. Anél már semmi sem használt, ott kérem az en készülemet megkérlelni meg vagyok győződve készülemem biztos hatásáról.

A kis készülék 4 kor. A nagy készülék 6 kor.

könnyebb betegségeknel idült betegségeknel alkalmazandó mazandó

A központi elárusítóhely szetkü d utánvettel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére:

MÜLLER ALBERT BUDAPEST, Vadász-utca 42/H 0 ☛ Kálmán-utca 58. ☛

DEHMAL KÁROLY zongora-gyáros

kizárólag kitűnő külföldi gyártmányok raktára és kölcsönző-intézet

Budapest, IV., Károly-körút 20.

Magyar festék-, kence- és lakkgyár

KRAYER E. és T^a

— özsef főherceg udvari szállítója, és más nagy vállalatok szállítója

a magyar államvasutak és más nagy vállalatok szállítója

BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 6. SZÁM.